

Les plaques fotovoltaïques d'autoconsum es dupliquen en només un any al Moianès

L'interès ciutadà se suma al del Consell Comarcal, amb projectes com xarxes tèrmiques de calderes de biomassa

(Pàgina 10)

Granera s'ha d'abastir amb cisternes d'aigua perquè els pous estan gairebé secs

(Pàgines 4 i 5)

Eudald Van der Pla: "Circuits artístics alternatius com Ex Abrupto són imprescindibles"

(Pàgina 6)

Torna al març la unitat mòbil per renovar-se el DNI a Mojà

(Pàgina 9)

Visita als frescos romànics de Santa Cecília de Granera, redescoberts el 1913

(Pàgina 7) La colla d'Escudellers de Castellterçol són els encarregats de fer el típic plat de Carnestoltes

Una escudella amb pedigrí

Els Escudellers de Castellterçol ja ho tenen gairebé tot a punt per a aquest dimarts, quan tornaran a fer bullir les olles per repartir prop de 6.000 racions

d'una escudella que és gairebé única. Carn amb llard, oli, espècies, arròs i fideus són els ingredients d'una escudella que ha anat millorant amb els anys.

Es diferencia de la que es fa en altres municipis perquè no inclou verdures. Les calderes tornaran a fumejar aquest dimarts a la plaça Prat de la Riba.

(Pàgina 6) Maria Balaguer, a Cal Forner de Castellcir

Una astrofísica al capdavant d'un forn de pa a Castellcir

Maria Balaguer entregava el treball final de màster d'Astrofísica i Cosmologia un mes abans de reobrir Cal Forner, el forn de tota la vida de Castellcir. Tenia 23 anys, va haver d'aprendre l'ofici i ha volgut que el seu establiment sigui més que un forn. És un espai de trobada dels veïns del poble. No serveixen alcohol ni begudes ensucrades i els productes són de proximitat.

El Moianès és la comarca catalana amb més plaques solars d'autoconsum per habitant. Això té molt a veure amb l'orografia, un altiplà, i les hores de ra-

diació, però també la presència al territori d'empreses pioneres en energies renovables i l'interès de la ciutadania, que ha trobat la complicitat de l'admini-

nistració. Entre els projectes i estudis del Consell Comarcal hi ha xarxes de calderes de biomassa per transportar escalfor fins a les cases.

Els habitatges amb plaques solars d'autoconsum es doblen en un any al Moianès

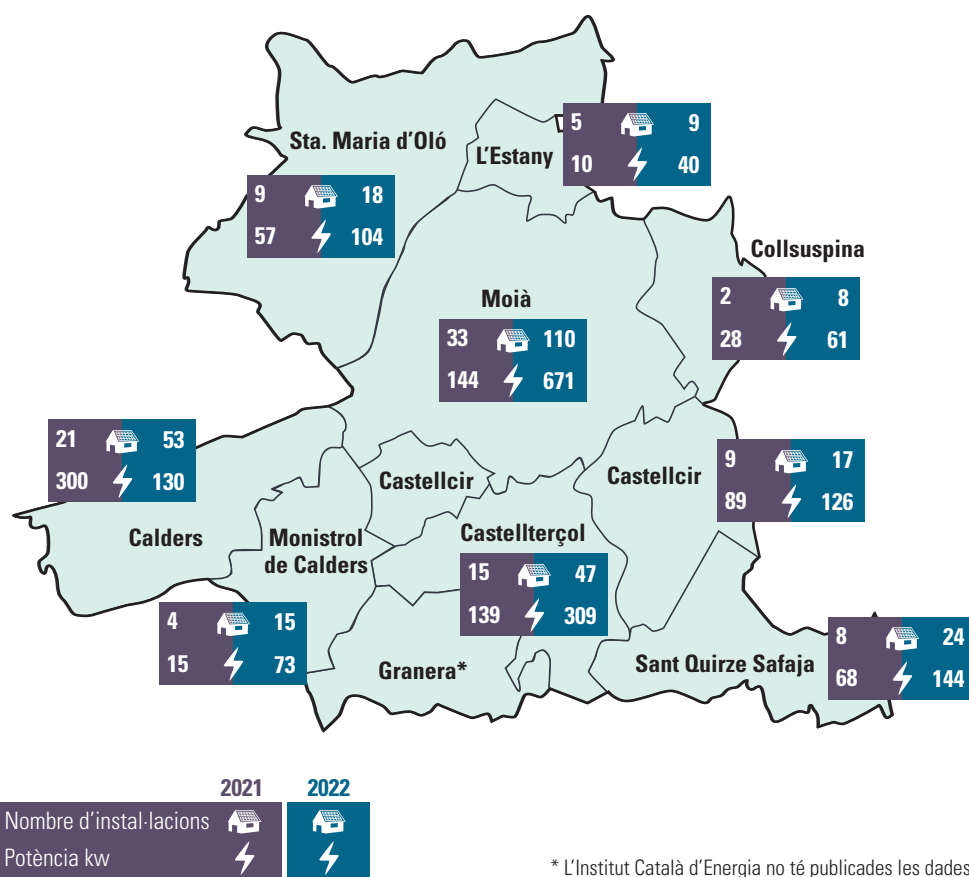
Posar-ne a camps de vinyes o crear xarxes tèrmiques de biomassa, entre els projectes del Consell

Moià

Txell Vilamala

El Moianès és la comarca catalana amb més densitat de plaques fotovoltaïques domèstiques. Segons dades de l'Institut Català de l'Energia, la mitjana al conjunt del país se situa a 65 instal·lacions per cada 10.000 habitants, però la xifra a la comarca es triplica fins arribar a 181, amb un boom espectacular el darrer any. Aquest furor s'explica, en primer terme, per les condicions orogràfiques –un altiplà on té molt sentit *refiar-se* i treure profit del sol– i la presència al territori d'empreses punteres al sector de l'energia renovable. S'hi suma l'imprescindible interès ciutadà per caminar en aquesta direcció gràcies a la baixada de preu de les plaques durant els últims temps, les millores tecnològiques que n'han incrementat el rendiment i la conjuntura global, és a dir, que s'hagi disparat el cost de l'electricitat i molts habitatges vegin amb bons ulls tant ser més autosuficients com treure rendibilitat econòmica de les instal·lacions fotovoltaïques, ja que l'excedent s'aboca a la xarxa i es tradueix després en descomptes a la factura de la llum.

Instal·lacions fotovoltaïques d'autoconsum al Moianès

* L'Institut Català d'Energia no té publicades les dades de Granera

Una altra particularitat del Moianès és que l'empenta de la gent ha trobat la complicitat de l'administració. I en temps rècord. Tal com explica la consellera Sonsoles Letang, responsable de l'àrea de Territori, Urbanisme i Canvi Climàtic del Consell Comar-

cal, en tres anys "s'ha passat de zero a cent": "Abans del novembre del 2019, quan vam marcar els objectius generals i l'estratègia, no hi havia res fet". Des de llavors el Moianès i els 10 municipis que el conformen han redactat els seus propis plans de transició ener-

gètica i això els ha permès guanyar una convocatòria d'abast europeu que es tradueix en finançament i dades, com que amb una inversió de 40 milions d'euros la comarca podria evitar l'emissió de 62.000 tones de diòxid de carboni l'any. "És moltíssim",

destaca Letang, l'equivalent a uns 2.000 viatges en avió entre Austràlia i Catalunya.

Seguint el full de ruta del 2019 i les millores que s'hi han anat afegint s'avança, per tant, en com a mínim dues direccions: les mesures que porten a terme els ajuntaments d'acord amb els plans locals i les que impulsa el Consell Comarcal. En aquest àmbit sumpramunicipal n'hi ha de *clàssiques*, com dotar d'una instal·lació fotovoltaïca la seu institucional, Can Carner, a Moià, o millorar el sistema de climatització de l'edifici, però també projectes pioners. Un és el que preveu cobrir de plaques les línies de cultiu de dos cellers de Santa Maria d'Oló i, sense interferir en la producció de vi, vendre l'energia que generin. "El sector primari és el principal a la comarca", apunta Letang, "li hem de donar suport amb actuacions que el facin rendible i fomentin la sobirania alimentària a Catalunya".

El macroparc a Calders, aturat

Calders El projecte d'un macroparc solar promogut per Meroil a la Roureda de les Tàpies continua aturat a l'espera d'un pla de la Generalitat per definir com encaixar-lo urbanísticament. Letang diu, això sí, que s'ha parlat amb els promotors per introduir-hi criteris de sostenibilitat i reduir la superfície respecte a les 26 hectàrees previstes inicialment.

Entre altres mesures, com constituir comunitats energètiques veïnals i industrials o haver creat l'Agència d'Energia del Moianès, el pla del Consell també estudia a quines zones urbanes tindria sentit bastir xarxes de calor: calderes centrals d'on sortissin tubs per transportar escalfor fins a les cases. Aquesta iniciativa entusiasma Letang perquè enllaça amb un altre projecte: reactivar la gestió dels boscos de la comarca i treure'n la biomassa que cremaria a les calderes. "Les plaques solars ens poden resoldre la necessitat d'electricitat, però l'aspecte tèrmic mitjançant energies renovables no és tan fàcil. Europa ens empeny cap aquí, per deixar de dependre del gas natural i el gasoil i perquè podríem potenciar una indústria emergent de producció de biomassa", sentència la consellera.

Ajuntament de Collsuspina

VINE A COLLSUSPINA, QUE MOLA MOLT!

“Produïm energia més econòmica i, a més, en som els propietaris”

Neix Moianès Sostenible, una cooperativa que impulsa instal·lacions fotovoltaïques

Moia

J.V

“Volem contribuir a la transició energètica i lluitar contra la pobresa energètica”, diu Llorenç Fort, secretari de la cooperativa Moianès Sostenible, que tot just s'acaba de registrar oficialment fa poques setmanes. L'objectiu de la cooperativa és promoure les instal·lacions fotovoltaïques, tant de particulars com les que es puguin promoure des d'entitats o ajuntaments. “Som un grup de socis i sòcies de Som Energia que, després de constituir un Grup Local al Moianès, hem decidit fer un pas més i treballar per una comarca més sostenible, començant per l'autoproducció d'energia renovable i el seu consum col·lectiu”, expliquen en la seva web.

Moianès Sostenible treballa en diferents línies. Una és l'autoconsum, amb la instal·lació de plaques solars fotovoltaïques en habitatges particulars, a través de Som Energia, una cooperativa de producció d'energia, sense ànim de lucre, a partir de fonts renovables. Una altra línia d'actuació que estan posant en marxa és l'impuls d'instal·lacions en blocs d'habitatges plurifamiliars. I la tercera és la creació de comunitats energètiques locals (CEL), grups de persones que s'uneixen per crear la seva pròpia energia i compartir-la. Fort, remarca els avantatges d'aquest model. “El resultat és una energia molt més econòmica i, a més, en som els propietaris”.

Moianès Sostenible ha començat a caminar amb 10

Els membres del consell rector de la cooperativa en una imatge recent

Diverses fórmules per produir i consumir energia en comunitat

J.V.

Els membres de Moianès Sostenible tenen clar que les comunitats energètiques són l'eina principal per fer realitat l'empoderament ciutadà en el sector energètic. Expliquen que, dins del mateix paraigua del concepte comunitat energètica, hi ha diverses fórmules.

Les comunitats d'energies renovables, introduïdes per la Directiva Europea 2018/2001, es van traslladar a l'ordenament jurídic estatal pel Reial Decret llei 23/2020 de 23 de juny. Han

de ser entitats jurídiques basades en la participació oberta i voluntària i controlades per socis o membres que estan situats en les proximitats dels projectes d'energies renovables. Els membres poden ser particulars, pimes o autoritats locals, inclosos els municipis. La finalitat ha de ser obtenir beneficis mediambientals, econòmics o socials als seus socis o a les zones locals on operen. Això tanca la possibilitat que siguin controlades per grans companyies.

Les comunitats ciutadanes d'energia es diferencien de les primeres en el fet que no cal que siguin locals i no estan circumscrites a energies renovables.

Les comunitats d'autoconsum col·lectiu són grups de diversos consumidors que s'alimenten, de manera acordada, d'energia elèctrica provinent d'instal·lacions de producció pròximes a les del consum i associades a aquestes últimes. En aquest cas, la llei marca una distància màxima a les instal·lacions de producció.

socis i un capital de 3.000 euros, però ja hi ha almenys una seixantena de persones que han mostrat el seu interès a formar-ne part. Fort explica que la cooperativa està oberta a incorporar socis de tota la comarca del Moianès.

“És un element disruptiu que trenca amb el model del mercat energètic”

El secretari de la cooperativa afegeix que estan disposats a la col·laboració amb els ajuntaments per impulsar projectes d'instal·lacions fotovoltaïques i que, en aquest sentit, ja han entrat en contacte amb municipis com Collsuspina, Granera o Santa Maria d'Oló, i amb el Consell Comarcal. “Amb els coneixements que tenim, la cooperativa s'ofereix a treballar amb els ajuntaments i fer la gestió”, diu Fort. I insisteix en la necessitat de fer la transició energètica. “L'autoconsum pot abaratir el cost entre el 30% i el 35% i garanteix que no augmenti el preu en el temps que estigui operativa la instal·lació, només amb un mínim manteniment. És un element disruptiu que trenca amb el model del mercat energètic i empodera les persones, que es poden enfrontar amb els oligopolis.” A més, treballen amb empreses i instal·ladors de la mateixa comarca. D'aquesta manera s'aconsegueix un altre objectiu, que és la creació de llocs de treball.

Moianès Sostenible destaca que les instal·lacions fotovoltaïques es poden beneficiar de diversos incentius econòmics, com els ajuts de l'Institut Català d'Energia (Icaen), els fons europeus Next Generation i bonificacions en l'IBI per part dels ajuntaments.

Carnestoltes Moia

Dissabte 25 de febrer

17.00h: Concentració de carrosses i comparses
Pl. Catalunya

18.30h: Rua amb inici al carrer Onze de setembre

23.30h: Festa de Carnestoltes a l'Espai Cultural
Les Faixes amb Dj Farrist. **FARRIST**
Punt lila a l'entrada

Inscripcions a la rua a
www.moia.cat

Ajuntament de Moia

Diputació de Barcelona

 ajmoia
www.moia.cat

 ajuntamentmoia
 AjMoia

Dissenyador gràfic i una de les cares visibles del festival de creacions contemporànies Ex Abrupto,

Eudald Van der Pla desgrana en aquesta entrevista detalls de la seva vida i trajectòria professional.

“Soc un obrer del disseny, no un ‘cool designer’”

Entrevista al dissenyador gràfic de Mojà Eudald Van der Pla

Mojà

Bego Masdefiol

Entrem a l'estudi vanderpla, al centre de Mojà, una tarda de neu i fred. A dins, Eudald Pla ens espera amb música clàssica de fons. És el que escolta tots els dies, perquè el relaxa. “La música clàssica és perfeccionisme però també pot ser radical”, ens diu. L'entrevista promet.

Vostè va néixer a Ripoll. Com acaba al Moianès?

Els meus pares se separen i la meva mare torna a Mojà, d'on és filla. Fugim de Ripoll, d'una situació familiar violenta, i aterrem a La Masia de Mojà, un restaurant regentat pels meus avis. En aquest restaurant, que havia estat un hostel, hi vivíem tota la família. Era una mena de comuna familiar. Cadascú tenia la seva habitació però els espais comuns eren compartits per tothom, fins i tot amb els clients del restaurant. El menjador de casa meva era el restaurant.

Conviu, per tant, amb una situació familiar curiosa.

Sí, però alhora és una situació clàssica. Antigament les famílies eren molt àmplies, vivien junts molts membres i la feina formava part de la vida familiar. Al final molts clients eren també, en certa manera, part de la família.

“L'art i el disseny són les drogues més dures i complaents que he provat”

“És absolutament necessari crear circuits artístics alternatius com Ex Abrupto”

En Lluís, el farmacèutic, per exemple, tenia el seu got. Quan el veia entrar, mentre el saludava, li posava a sobre la barra i li demanava a l'àvia que em recordés quin whisky li havia de servir. Treballaves com a forma de vida.

I s'integra bé a una nova realitat?

Va ser difícil al principi, perquè jo venia d'una situació molt traumàtica i estava bastant alterat. A més, vaig començar a l'escola Pia a mig curs, i vaig patir bastant. No em vaig integrar mai a la classe i tenia conflictes violents amb nens més grans. A tercer curs vaig anar a l'escola pública i allà vaig trobar nens amb famí-

lies més similars a la meva i això va ser com ser a casa. Entre l'escola i el cau vaig fer una colla d'amics. Érem nens de carrer, m'hi sentia millor. Però a l'institut les coses van començar a torçar-se. No m'interessaven gens els estudis ni em sentia comprès pels professors. Em vaig tornar addicte als porros i a l'alcohol i acadèmicament les coses van anar molt malament. Vaig repetir quart d'ESO, només aprovava dibuix tècnic i música –tot i que soc un discapacitat musical, m'agradava tocar la flauta–, i a mig curs em van convidar a marxar. La meva mare no estava disposada que em convertís en un ni-ni i em va dir que el dilluns següent començava a treballar amb l'escombriaire. Que si no em semblava bé tenia tres dies per buscar una feina nova. I vaig trobar feina a l'escorxador comarcal del Moianès.

Com va ser l'entrada al món laboral?

Molt dura, però era molt pitjor la vida a l'institut. Sobretot pel tracte dels professors, pel malestar que em feien sentir a nivell intel·lectual. Durant força anys em vaig creure que no servia per a res, això és el que vaig aprendre a l'IES Moianès. A l'escorxador la vida era dura perquè em llevava a les 5 de

Eudald Van der Pla, al seu estudi de disseny gràfic de Mojà

la matinada i em passava el dia dins una nevera esquarterant porcs. Però per primer cop a la vida, sentia que el que feia ho feia bé. Després de l'escorxador vaig estar uns anys en diverses indústries. Em vaig cremar, perquè moltes feines eren mecàniques i jo soc molt de fer treballar la ment. Allò no era per a mi. Pensava massa i físicament m'esgotava molt. Un dia un company de feina em va dir que s'apuntaria a una escola d'adults per treure's l'ESO i allò em va fer fer el clic. Allà vaig decidir estudiar per trobar una feina en la qual pogués generar capital amb una força de treball més mental i no tan física. Aquest va ser el meu objectiu.

Com va sortir de les addiccions?

A casa meva vaig normalitzar el consum de les drogues i l'alcohol. Com el nen que aprèn a pedalejar amb la bici amb el seu pare, jo vaig aprendre d'ell a beure alcohol i a drogar-me. El meu pare mai ha estat present a la meva criança, però jo d'alguna manera sempre l'he admirat. I una forma d'apropar-me a ell era consumint, tornar-me un addicte com ell. També hi van influir les inseguretats, la manca d'autoestima, etc. Les drogues fan que t'esvaeixis de

tot això. Però en el fons és contraproductiu, perquè encara te'n fa tenir més. Les drogues fan que creïs un personatge que, en el meu cas, no m'identificava per a res. Sempre vaig tenir sentiment de culpa de consumir, sobretot amb les ressaques. I en el punt en què t'adones que cada cap de setmana estàs consumint, que tens una dependència, t'adones que estàs en una depressió... Vaig assumir que tenia una malaltia mental, que era l'addicció, i que estava patint molt la vida. Les drogues treien el pitjor de mi. I quan me'n vaig adonar em vaig voler curar. Vaig demanar ajuda a la meva mare i a un terapeuta. És la millor decisió de la meua vida. M'he adonat que la vida és molt fàcil. He renascut. I tot això mentre treballava com a dissenyador. L'art i el disseny són les drogues més dures i complaents que he provat.

Per què va escollir estudiar Disseny Gràfic?

Vaig agafar el llibret dels cicles formatius, vaig marcar les feines que es feien assegut i que m'estimulessin intel·lectualment i vaig mirar quines d'aquestes es feien a Vic. Un era Disseny Gràfic, no tenia ni idea de què era. Però vaig anar a l'Escola d'Art, vaig veure el claustre

Ajuntament de Castellcir

Dissabte 25 de febrer

A les 11h al Casal Reunió informativa sobre el **Projecte d'urbanització dels carrers Marfà, Nou i Baixada de les Lloses**

Durant tot el mes de febrer

Visites informatives a domicili, dins el marc de la campanya **“Reciclem més i millor a Castellcir”**

Dimarts 7 de març

De 8 a 12h, a les oficines municipals, expedició de certificats digitals idCAT, amb cita prèvia al 938 208 000 i ccmn.territori@ccmoianes.cat A càrrec del Consell Comarcal del Moianès.

SEBASTIÀ RENOM

i l'ambient i em van seduir. I així va ser com em vaig apuntar a Disseny Gràfic, sense saber exactament què era. Mentre estudiava no vaig brillar gaire, treballava molt –des dels 18 anys era totalment independent–, i això em treia hores per estudiar. Malgrat no brillar, vaig aprendre el que era un procés creatiu. Quan vaig començar a treballar com a dissenyador vaig desenvolupar el disseny com a passió i entendre'l com un estil de vida i vaig començar a dissenyar alguna cosa interessant. Quan tens una passió inevitablement l'acabes fent bé perquè ho fas perquè vols.

El disseny és un vessant professional on sempre s'aprèn, i sempre et recicla. Això és una de les coses que li agrada, del disseny?

Sens dubte. El disseny gràfic és una disciplina que et permet treballar en paral·lel amb altres disciplines creatives i artístiques. I això és el que més m'estimula. Constantment aprens.

Com definiria els dissenys a vanderpla, el seu estudi?

Crec que he trobat un estil propi i l'equilibri entre comunicar amb coherència el que els clients necessiten i que els resultats siguin persuasius i tinguin una estètica potent i atractiva. M'agrada

establir una bona relació amb els clients. Aquest gest d'apropament, confiança i bona comunicació, el trobo clau per obtenir un bon resultat.

És una de les cares visibles del Festival Ex Abrupto, que enguany se celebra el 8 de juliol. Feia falta un festival de creacions contemporànies al Moianès?

És absolutament necessari crear circuits artístics alternatius com Ex Abrupto, al Moianès i arreu. La majoria dels integrants de l'Ex Abrupto sortim de l'Escola d'Art de Vic. Nosaltres estàvem exclosos del circuit artístic vigatà i de la comarca. I vam voler crear un circuit paral·lel. També sovint en espais d'art contemporani et trobes peces mediocres d'artistes benestants o ben connectats. I volíem trencar aquest elitisme. Sovint en l'art contemporani l'obra se separa del públic, hi ha com una mena de vidre que t'impedeix acostar-t'hi a nivell intel·lectual... Nosaltres hem volgut apropar l'art contemporani a la base popular. Sense complexos. Recordem també que per exemple La Fura dels Baus va néixer a Moià. Aquest fet segurament ens ha obert camí a l'Ex Abrupto.

Els moianesos i moianeses ja abracen l'art més disruptiu perquè ja no els hi ve de nou. Llavors tenim el folklore. No hi ha res més radical i transgressor que el folklore. Fem constants col·laboracions amb entitats de cultura popular per fer col·lisionar els seus projectes amb d'altres contemporanis. El Pollo Matapuques per exemple –el personatge emblemàtic del folklore de Moià– va servir com a imatge per a un dels cartells de l'Ex Abrupto.

Recentment l'Ex Abrupto ha guanyat el premi Talent al millor certamen en la categoria d'arts plàstiques. L'any passat va guanyar el bronze als premis Laus pel disseny editorial de la publicació Terrassa Comissariat 2021 de l'Ajuntament de Terrassa i també el bronze als Premis Internacionals de Disseny i Publicitat ACDE. Què signifiquen els premis, per a vostè?

Mai havia donat importància als premis. Sempre havia pensat que són molt elitistes, i jo em considero un obrer del disseny gràfic, no un *cool designer*. Però aquest any ens vam presentar per primer cop als Laus i a l'ACDE i vam guanyar el bronze. I sincerament estic molt content. Reconec que el reconeixement m'ha estimulat. Ja no podem dir que m'importen poc, els premis!

Fa un any aproximadament va crear, amb Nerea Campo, l'A Cobert. Com definiria aquest espai?

L'A Cobert és un centre de creació artística i pensament crític, dirigit per Nerea Campo. Jo soc el noi de manteni-

“M'encanta cooperar amb projectes dels que deixen empremta a la societat”

“D'aquí a 20 anys em veig creant. Em posa la pell de gallina i em dona sentit a la vida”

ment (riu). És un espai que pretén transmetre cert pensament crític a partir d'obres contemporànies, a través de presentacions d'obres literàries, audiovisuals, residències artístiques... Hem creat una bombolla contemporània amb programació contínua al Moianès.

Feia falta, al Moianès, un espai com aquest?

Sí, perquè aporta coneixement. Un coneixement diferent a totes les activitats culturals que es programen aquí. A Cobert és necessari i creiem que era interessant crear aquest espai. Al Moianès l'art contemporani no hi és gaire present, tot i que també hi ha companyes com les del CACiS que ja fa anys que treballen i que donen valor al territori.

En l'àmbit creatiu, què troba a faltar a la comarca?

Hi ha molts creatius interessants, però manquen infraestructures on coincidir i crear projectes col·lectius. Des de fa uns mesos ens hem aplegat diferents artistes del Moianès i hem creat un

projecte que hem presentat a l'Ajuntament de Moià per convertir Les Faixes en una fàbrica de creació i producció artística. Crec que aquest projecte podria canviar l'estructura social i cultural de la comarca.

Què li agradaria dissenyar?

Estic especialitzat en disseny de campanyes institucionals i de projectes culturals contemporanis. En un futur proper m'agradaria dissenyar alguna campanya del Departament de Cultura de la Generalitat o la imatge per a festivals com l'Eufònic o el Mira. M'encanta cooperar amb equips que impulsen projectes culturals transformadors, dels que deixen empremta a la societat.

Com es veu, d'aquí a 20 anys?

M'agradaria veure'm viu perquè encara tinc moltes idees al calaix de sastre que em faria il·lusió desenvolupar. I em veig creant. Em veig dissenyant. Com ara. Perquè m'encanta, em posa la pell de gallina i és el que dona sentit a la meua vida.

Què diria als joves que no saben què estudiar o cap on tirar?

Els diria que no facin cas a aquells que els diuen que han de seguir l'establert i que segueixin el seu cor. Tothom pot ser talentós en alguna cosa. Que estudiïn allò que més els agradi però que estudiïn. Perquè el món laboral és molt dur i si ets de classe treballadora li has de dedicar moltes hores per poder viure. És clau per a la vida que tot aquest munt d'hores et facin vibrar, que donin sentit a la teua existència.

SQS
EL POBLE QUE VOLS VIURE

Vine i gaudeix del comerç de

Sant Quirze Safaja

www.sqs.cat @ aj.santquirzesafaja

L'astrofísica que fa pa de pagès

Cal Forner és un forn, una botigueta, un espai de trobada dels veïns i, en definitiva, un local tal com volia la seva propietària, Maria Balaguer: un lloc on passa la vida del poble

Castellcir

Griselda Guiteras

El cel nocturn de Castellcir és net i estrellat. Quan era petita, Maria Balaguer l'observava des de l'era de casa seva. Eren nits d'estiu amb cosins i converses sobre l'univers, les constel·lacions i el misteri dels planetes que fan tómb al sol. Balaguer ho trobava fascinant, així que va decidir estudiar la carrera de Física i fer un màster en Astrofísica i Cosmologia pel pur plaer d'aprendre. Per contra, ara passa poques nits mirant els estels. Més aviat vigila la pastadora, observa si la massa de pa agafa el volum adequat i controla el rellotge del forn per no torrar massa les coques.

Balaguer fa poc més d'un any que ha obert Cal Forner, a Castellcir, i encara es baralla amb les fórmules i els tempos del pa. Dorm poques hores i reinverteix tot el que guanya en farines bones i equipament per a l'obrador. Però darrere el taulell mostra un somriure permanent i una atenció personalitzada per a tota la clientela. "Vaig estudiar Física perquè m'apassiona la ciència i no descarto algun dia dedicar-me a la recerca o la docència. Però quan el local del forn va quedar buit, vaig pensar que tenia energia i temps per agafar-lo jo." Era a finals de 2020 i Balaguer estava fent el màster. També exercia de regidora a l'Ajuntament de Castellcir i col·laborava en diverses entitats culturals i juvenils del Moianès. "El meu avi Miquel va ser alcalde durant molts anys i a casa sempre hem mamat aquest vessant de servei

Maria Balaguer amb alguns dels productes que elabora i ofereix als clients de Cal Forner, a Castellcir

al poble. T'estimes el que coneixes. I era una llàstima que Castellcir perdés el forn i el llegat del Martí i l'Eulàlia, els forners de tota la vida." S'hi va llançar de cap, acompanyada i animada per la família i molts amics. Va fer un pla de negoci i es va arremangar quan calia pastar ciment o col·locar llums. El setembre de 2021, amb 23 anys, Balaguer entregava el treball final del màster d'Astrofísica i Cosmologia. I a l'octubre obria Cal Forner.

"Volia un espai diàfan i bàsic, conservant el terra verd de l'antiga botiga per fer-ne memòria. A l'hora de decorar-ho ja no em quedaven diners. Però ha passat una cosa bonica: molta gent

És autodidacta i ha après l'ofici gràcies a l'ajuda dels forners del Moianès

"I quin perfil hauria de tenir una fornera? Totes les feines són dignes"

ha col·laborat amb temps i objectes a omplir el local." Uns veïns li van donar un

moble que ha transformat en el taulell de les magdalenes. Algú hi va aportar una taula de marbre. Han aparegut cadires de coloraines, paraigües que ara fan de làmpades, postades on es guarden jocs de taula, una guitarra que toca qui li ve de gust... "Quan estudiava a Barcelona solia fer treballs en bars on també s'hi feien xerrades o classes de swing. Sempre m'havia motivat la idea d'obrir un cafè cultural. Però aquí el projecte va més enllà. Els bars de poble tradicionals solen ser espais molt masculinitzats. Jo volia un local intergeneracional i confortable, on la meua àvia pogués venir a fer un te i llegir poesia, per exemple. Crec

molt en el paper que té el comerç local com a cuidador i acompanyant dels veïns." Balaguer és feliç perquè hi ha dies que la taula llarga és plena de dones grans que s'expliquen la vida, d'adolescents fent un treball, d'excursionistes o d'algú que celebra un aniversari. Missió acomplerta, doncs.

A Cal Forner no serveixen alcohol. Tampoc hi ha begudes ensucrades. S'eviten els brics i els envasos de plàstic. Els sucres es fan amb la fruita que toca per temporada i la nata es munta al moment. Els aliments que es venen són de productors propers. "Sé que és un risc obrir aquest tipus d'establiment en un poble tan petit. Però tinc clar que vull oferir productes saludables, amb un valor afegit. He hagut de fer pedagogia directa i explicar als clients que no, no tinc una cervesa o una llimonada amb gas. Però els puc oferir alternatives, com un suc de poma ecològica de Girona."

Sobre Maria Balaguer, emprenedora i entusiasta, hi ha un altre detall sorprenent. Quan va iniciar el projecte de Cal Forner a Castellcir no tenia ni idea de fer pa. És totalment autodidacta i ha après l'ofici gràcies a l'assessorament dels forners del Moianès. "Em van oferir tot el coneixement que tenien i els estic molt agraïda, m'he sentit molt acompanyada. Amb la mare diem que l'obrador és el lloc on ens hem frustrat més. El briox, el pa Pirineu, el pa de malta, la coca de recapte, etc., tot ho hem après equivocant-nos i repetint-ho." Dona, jove, amb una carrera científica, hi ha gent que diu que Balaguer no té perfil de fornera. "I quin perfil hauria tenir? Totes les feines són dignes i crec que s'han de revalorar les feines rurals, les persones que saben treballar el camp, les que cuiden la natura i les que mantenen la vida als pobles", conclou.

SEBASTIÀ RENOM

 Ajuntament de Calders

Descobriu el poble

Torna la unitat mòbil per renovar el DNI a Moià

Es farà el dia 10 de març a la sala de plens

Moià

EL 9 NOU

Els ciutadans que necessiten renovar el DNI tindran aquest mes de març una nova oportunitat per expedir-lo al Moianès. En concret, la Unitat Mòbil de la Policia Nacional es desplaçarà a Moià el divendres 10 de març per oferir aquest servei a la ciutadania. El tràmit

es farà a la sala de plens de l'Ajuntament, i per poder-hi tenir accés és imprescindible demanar cita prèvia a l'Oficina d'Atenció Ciutadana de l'Ajuntament. Es pot fer de manera presencial o trucant al 93 830 00 00. El servei de renovació de DNI a Moià es va començar a fer el passat mes de juny, i permet acostar un tràmit que abans s'havia de fer a Vic o Manresa.

SEBASTIÀ RENOM

La colla d'Escudellers de Castellterçol aquest dissabte netejaven tots els estris per tenir-ho a punt pel dimarts 21 de febrer, el dia de la Festa de l'Escudella

Una escudella única

L'Escudella de Castellterçol ha anat millorant al llarg dels anys, gràcies a la implicació de l'entitat que la prepara, i és probablement l'única del país que no inclou verdures

Castellterçol

Queralt Campàs

La colla dels Escudellers de Castellterçol fa anys i panys que prepara l'escudella amb motiu de la festa que porta el mateix nom i que se celebra cada dimarts de Carnestoltes, festiu local des del 1990. Ben d'hora al matí, a les 7, es reuneixen per començar a preparar aquest dinar que serviran per a tots els ciutadans i curiosos que s'acosten a la plaça Prat de la Riba, el dimarts 21 de febrer.

Primer descarreguen el camió i condicionen els espais per anar fent el foc

Enguany mantindran el sistema de dues tongades de 13 fileres

i col·locar les 28 calderes, d'uns 60 litres. Mentrestant en unes altres calderes s'hi van coent les diferents carns amb el llard, l'oli i les espècies. Un cop l'aigua de la resta de calderes ja bull, s'hi tira la carn cuïta, s'arregla de sal i pebre, i es deixa que la barreja vagi fent el xup-

Molt puntualment, a la 1 del migdia, començarà el repartiment

xup. Quan falten 20 minuts per servir l'escudella s'hi afegeixen l'arròs i els fideus. Tot un ritual. Una fumera i flaire característiques indiquen que ja gairebé l'escudella està a punt. La feïnada, però, comença molt abans: el dissabte previ es fa una neteja acurada dels estris,

i la vigília, quan es prepara la plaça per acollir tota la instal·lació.

Molt puntualment, si tot va bé, a la 1 del migdia es procedeix al repartiment d'unes 6.000 racions, amb uns enormes cullerots de tres quarts de litre de capacitat. Tothom porta el seu recipient perquè li omplin de forma gratuïta, en un repartiment que no sol durar més de 20 minuts. "Com a novetat seguirem el mètode de distribució que vam iniciar l'any passat, per les restriccions pandèmiques: dues tandes, de 13 fileres cada una. Ens va funcionar molt bé", explica

Miquel Catot, president de l'entitat.

Segons afirma el mateix president, al llarg dels anys s'han anat millorant diferents aspectes de la festa. Per exemple, a partir de l'any 2005, per raons de salubritat, es van anar substituint les calderes d'aram, que eren dels veïns, per unes d'acer inoxidable, propietat de l'Ajuntament (els recipients inicials tenien l'inconvenient que eren de mides diferents i alguns estaven molt malmesos). Al llarg dels anys també ha canviat l'espai on es cuina i es reparteix l'escudella, que inicialment es feia a la plaça vella amb ingredients que recollien per les cases del poble; després es va passar a cuinar al Call de l'Escudella (un carreró antic al mig del poble); i des del 2008 l'entorn és la plaça Prat de la Riba. Un espai gran i cèntric que permet que tot el procés sigui més visible. A més, amb les taules i cadires que hi ha instal·lades es promou que tothom dini allà mateix. També han modificat la manera de cuinar l'escudella, l'han "afinat". "Abans es feia a ull, ara tenim dues persones que cuinen i s'ho miren molt. Està més professionalitzat i pausat", diu Catot. Paral·lelament a l'elaboració de l'escudella es preparen activitats que complementen la Festa de l'Escudella, com l'esmorzar popular o diversos tallers.

Aquest àpat és típic a diversos llocs del país, però a Castellterçol és ben particular. És, probablement, l'únic de Catalunya que no fa servir verdures. A més, té fama de ser grassa i consistent. Tot i que s'ha modificat algunes quantitats de la recepta, com el llard, per fer-la més equilibrada. "Ara fa goig. A les trobades de la Federació ens coneixen com els *professionals*. L'escudella que fem quan vaig entrar i la que fem ara ha millorat en molts aspectes: equilibri, greixos, coccio, etc."

L'Espai Franch Clapers renova la seva il·luminació

Castellterçol L'Ajuntament de Castellterçol ha invertit 4.159 euros per millorar l'equipament de l'Espai Memorial democràtic Franch Clapers. S'ha substituït tot el sistema d'il·luminació, que s'havia instal·lat l'any 2007 i havia quedat obsolet (no comptava amb les especificacions necessàries per al seu ús museogràfic), per llums amb tecnologia LED. Aquesta nova instal·lació permet millorar la presentació i conservació de les obres.

NOUS SERVEIS AL MOIANÈS

El Consell Comarcal del Moianès obre tres nous serveis

Servei d'Ocupació especialitzat: OTL MOIANÈS

Aquest mes de febrer la comarca del Moianès inicia un nou servei d'ocupació especialitzat adreçat a les persones amb malalties de salut mental. Durant l'any 2022 s'ha elaborat un diagnòstic amb els serveis implicats (serveis socials, salut, salut mental, formació ocupacional, entre d'altres) on es recull la necessitat d'oferir aquest servei a la comarca. Aquest servei està adherit a la Xarxa Oficines Tècniques Laborals de la Diputació de Barcelona, que actualment incloent l'OTL Moianès en tota la província n'hi ha 19.

OTL Moianès ofereix:

- Orientació laboral amb itineraris personalitzats.
- Formació per millorar les competències.
- Acompanyament i seguiment personalitzat en la recerca de feina.
- Prospecció a les empreses i entitats de la comarca.

SAI LGTBI+ MOIANÈS

Aquest 2023 s'inicia el Servei d'Atenció Integral (SAI) a la comarca del Moianès en el marc del conveni entre el Departament d'Igualtat i Feminismes i el Consell Comarcal del Moianès. Un servei d'atenció integral a la diversitat sexual, afectiva i de gènere i que s'adreça a tota la ciutadania i en especial a les persones del col·lectiu LGTBI+.

A més, durant aquest any el SAI iniciarà el desplegament del primer Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere 2022-2025.

Què ofereix:

- Atenció, informació i assessorament personalitzat.
- Acompanyament per presentar incidències o denúncies.
- Informació i difusió de recursos LGTBI+.

Gestió i tramitació de canvi de nom a la targeta sanitària i informació sobre el canvi de nom a altres documents.

OFICINA DE TRANSICIÓ ENERGÈTICA DEL MOIANÈS

El Consell Comarcal del Moianès posa en funcionament l'Oficina Comarcal de Transició Energètica del Moianès (OCTEM) amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya i la Direcció General d'Energia i l'Institut Català d'Energia, i forma part de la Xarxa d'Oficines Comarcals per a la transició energètica de Catalunya.

Amb l'Oficina de Transició Energètica del Moianès, el Consell Comarcal es vol apro-

par i oferir als particulars, empreses i ajuntaments un espai on se'ls acompanyi en el seu procés cap a la utilització d'energies renovables.

L'oficina vol acompanyar i assessorar els particulars, empreses i ajuntaments sobre projectes d'estalvi, eficiència energètica i d'energies renovables, principalment en l'energia solar, en la creació de comunitats energètiques i informar-los sobre les subvencions a les quals es poden acollir.

Per altra banda, l'oficina està col·laborant en la planificació i el disseny comarcal de la implantació de les energies renovables a Catalunya en el marc del desenvolupament del Pla territorial per a la implantació de les instal·lacions d'energies renovables a Catalunya (PLATER) i prioritzar el model de generació renovable distribuïda i participatiua.

Més informació: www.ccmoianes.cat Tel. 93 830 14 18 - 93 520 80 00

Festa de l'escudella (Castellterçol)
21 de febrer de 2023

Carnestoltes (Moianès)
Als diferents pobles aquest febrer de 2023

Consulteu l'agenda d'activitats
www.moianesturisme.cat

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL: PINTURES ROMÀNIQUES DE SANTA CECÍLIA DE GRANERA (XVII)

GRISelda GUITERAS

Tres detalls de Santa Cecília de Granera: l'ermita des de l'exterior, els frescos situats a l'absis i l'entrada i el rosetó de la façana principal vistes des de l'interior

Uns frescos excepcionals

Les pintures romàniques de l'ermita de Santa Cecília de Granera han sobreviscut a l'espoli, la Guerra Civil i l'abandonament

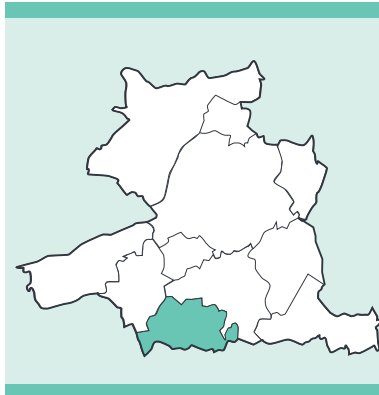
Granera

Griselda Guiteras

Les pintures romàniques de Santa Cecília de Granera són excepcionals perquè fa més de vuit segles que algú les va pintar per decorar l'absis de la petita ermita. I encara segueixen aquí. Són unes pintures senzilles, modestes, adequades a una parròquia rural de pocs recursos. Però han passat per moltes vicissituds.

Santa Cecília està situada en un encreuament de camins, amb visió directa a les muntanyes de Montserrat. A aquests massís deu el seu origen. Pràcticament tot Granera estava administrat pel castell termenal que hi ha al capdamunt del poble. Però hi havia una porció de terra, un antic alou, que pertanyia al monestir de Santa Cecília de Montserrat. I just aquí els monjos van fer aixecar l'ermita, que no coneix data exacta de construcció, però apareix anomenada en documents de l'any 1065.

L'ermita va ser construïda sense massa pretensions: una

Pintures romàniques

SITUACIÓ
Granera

QUÈ S'HI FA?
Missa periòdicament. Visites guiades cada segon i quart dissabte de mes a les 12 del migdia. Cal reservar.

sola nau, planta rectangular, sostre de volta de canó i un absis amb una petita finestra. L'absis, justament, és la capsa del tresor. Per fora conserva els capitells i les arcuacions típiques de l'estil llobard. I per dins, guarda les pintures romàniques que, per estil i temàtica, daten de finals del segle XII, segons l'historiador Antoni Pladevall. S'hi veu un Pantocràtor, amb els ulls ben oberts i faccions marcades. Té la mà dreta aixecada per impartir benediccions i sosté les Sagrades Escripures amb el braç esquerre. El personatge sagrat és dins d'una mandorla, un marc de forma oval,

que sostenen quatre àngels alats, dos per banda. El fresc arriba al terra simulant uns drapatges, dels quals s'aprecien perfectament uns serrells. Els frescos són bicolors. Es va utilitzar un to ocre i un altre de vermellós, el mangre, que recorda molt el color del territori.

Els murals de Santa Cecília estan força desdibuixats, gairebé desapareguts en alguns fragments de paret. I una inquietant esquerda travessa l'absis de dalt a baix. Però és que són unes supervivents, unes pintures heroiques. Per començar, van passar segles amagades darrere un

altar barroc i van reparèixer quan l'altar va ser traslladat a l'església de Sant Martí. L'any 1913 l'estudiós Josep Gudiol va redescobrir-les al món. Després hi va haver l'ensorrament. Un vespre de 1924, l'ermita, debilitada feia anys –diuen que per un terratrèmol–, va caure. Només va quedar dempeus la paret nord i, miraculosament, l'absis. Encara més vicissituds: les pintures van estar a punt de ser arrencades de la paret durant la campanya de preservació del patrimoni artístic català dels anys vint i trenta. Com els va passar als frescos romànics de Taüll, que, per

evitar la seva venda a col·leccionistes internacionals, van ser extrets del Pirineu i traslladats al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Les pintures de Granera ja s'havien tapat amb teles per emportar-se-les quan va esclatar la Guerra Civil. Les teles van caure, la guerra va acabar i les pintures van quedar anys exposades al sol, les tamborinades i les males herbes.

Fins que a principis dels anys setanta un nen de 10 anys del poble va decidir salvar l'ermita. Carles Arola va fer dues exposicions per vendre els seus dibuixos i recollir diners per restaurar Santa Cecília. L'entusiasme del noi, ara un muralista reconegut, va engrescar mossèn i veïns. Gràcies a les donacions i a la intervenció de la Diputació de Barcelona, es va poder reconstruir la capella, alçar un petit campanar d'esppanya, buscar una campana i una imatge de Santa Cecília. L'ermita va tornar al culte l'any 1976, sota l'atenta mirada del Pantocràtor i els quatre àngels romànics.

Granera ja no pot fer servir els pous per culpa de la sequera

El poble s'ha d'abastir amb camions que porten uns 80.000 litres d'aigua cada setmana

Granera

J.V.

Més d'un any i mig de sequera han assecat pràcticament els pous dels quals s'alimentava el municipi de Granera situats a la riera de Marçet. L'alcalde, Pere Genescà, explica: "Fins ara, en podíem extreure només entre 4.000 i 5.000 litres al dia, però des de fa uns tres mesos s'han assecat del tot i ja no se'n pot extreure res." De fet, ja fa molts mesos que els aproximadament quaranta habitants que viuen tot l'any al poble, s'han d'abastir amb cisternes d'aigua que setmanalment omplen els dipòsits del municipi, el de la Cova del Penitent i el de la Creu de Llebre. Els camions hi aboquen ara uns 80.000 litres d'aigua setmanals provinents de Monistrol de Calders.

L'alternativa de treure aigua potable de l'embassament del Marçet, que va abastir fins al segle passat una fàbrica de tints, és una de les que s'està estudiant, però, per culpa també de la manca de pluja, segons l'alcalde, està a només un 30% de reserva d'aigua. L'Ajuntament va valorar també la construcció d'un nou pou, però el pressupost, que era d'uns 600.000 euros, va fer desestimar el projecte.

Fa poques setmanes, la Diputació de Barcelona va lliurar a l'alcalde, Pere Genescà, el pla director d'abastament d'aigua potable al municipi. Li va lliurar la vicepresidenta segona de la Diputació, Carmela Fortuny. El pla ha servit per actualitzar l'inventari de la xarxa, incloent totes les conduccions

A dalt, una cisterna descarregant en un dipòsit de Granera. A baix, Carmela Fortuny mostra a Pere Genescà el pla director fet per la Diputació

ons d'aigua i els dipòsits i fer-ne una avaluació del seu estat de conservació.

A partir de les dades recollides, s'ha proposat unes actuacions que permetrien augmentar significativament la garantia del subministrament. També es proposa una millora del sistema de telecontrol que facilitarà la gestió d'una xarxa molt extensa. En conjunt, les mesures que es proposen tenen un cost de 830.100 euros.

El treball també preveu la construcció d'una nova estació de tractament d'aigua potable (ETAP) per aprofitar els recursos existents al municipi i millorar el servei als veïns de la fàbrica del Marçet. I també es preveu estendre la xarxa d'hidrants a tot el nucli urbà.

"LA SOLUCIÓ ESTÀ EN MANS DE L'ACA"

Pere Genescà, que ja ha anunciat que no repetirà com a candidat a l'alcaldia de Granera, després de 20 anys el càrrec, insisteix que la solució als problemes d'abastiment d'aigua a Granera l'ha de trobar l'Agència Catalana de l'Aigua. "La solució està en mans de l'ACA", apunta. I afegeix que per garantir l'arribada d'aigua potable al poble de manera estable caldria unir la xarxa del municipi amb les del Moianès.

Els problemes d'aigua a Granera s'agreuuen especialment a l'estiu, quan, amb les segones residències, la població pot superar els 200 habitants. Al poble hi ha també un restaurant i una casa de turisme rural.

OPINIÓ

El Pollo de Moià

Joan Capdevila

En Santi Alejos i Padrós és fill de Vic i des de l'any 1994 viu i treballa a Moià, casat amb l'Assumpta Roca, moianesa de tota la vida.

De petit a Vic va anar a l'escola de Can Maurici. Recorda els jocs, els companys i les companyes, la placeta del Pare Coll i diu que en aquells anys "el carrer era nostre". La primera noia que va conèixer fou l'Assumpta. En aquella època als nois el que més els agradava era jugar i no pas tenir nòvies. Va començar a treballar de molt jove a la Lionesa de Vic, tenia uns 16 anys i ben aviat li va tocar de fer el servei militar, que va fer a Jaca, en una companyia d'operacions especials. La mili va durar un any. Tot i que en té un bon record, li va doldre molt haver de deixar la família, talment com si s'enyorés, però tret d'això, ho va passar prou bé. També va treballar a Chocovic.

Amb l'Assumpta, al principi van viure a Vic, però ella estava molt vinculada a Moià i van venir-hi a viure. Un cop aquí va treballar a Can Maties i va conèixer gent que ballava danses populars i a través del futbol sala també va fer amistats. "Jo vaig donar molt però també vaig rebre molt i ben aviat vaig passar a ser un més de la colla sense diferències", explica. Tot va anar rodant: ballava les danses, anava a jugar a futbol sala i ben aviat va conèixer altres pares que, com ell, portaven els fills a l'escola.

El personatge grotesc del Pollo va fer-lo en substituir en Joan Pedrals. Una regidora de l'Ajuntament li ho va demanar, s'ho va pensar i ho va acceptar. Sempre li havia agradat aquest personatge i quan li van dir que havia de fer de Pollo es va plantejar que els infants l'havien de conèixer i estimar i no pas que els fes por. "Jo sempre m'he sentit estimat pel poble de Moià." Per fer aquesta feina tampoc va voler mai cobrar diners i ho ha complert sempre. Quant va pels carrers amb els Garrofins, o amb els balladors de les danses, o als Tres Tombs, s'ho passa de conya. Quan veu els infants que s'hi acosten i els veu contents, diu: "Soc més feliç que mai."

11a Cursa de Muntanya Saltamarrades

5 de març de 2023 a Santa Maria d'Oló

Tres recorreguts:

21km +1000m

11km +450m

6km +200m

+ cursa infantil Minimarrades

www.saltamarrades.cat

AGENDA

Dilluns 20 de febrer

Moià. Trobada dels participants de l'Atrapallibres categoria 10 anys per comentar el llibre *Les bruixes de Brooklyn*, de Sophie Escabasse. Biblioteca. 17.15.

Dimarts 21 de febrer

Castellterçol. Festa de l'Escudella. Plaça Prat de la Riba, de 8.00 a 14.00. A les 13.00 es repartirà l'escudella.

Monistrol de Calders. Festa major d'hivern.

Dimecres 22 de febrer

Castellterçol. Tertúlia literària: *Les gratituds*, de Delphine de Viga, amb Jordi Martín Llorent. Espai de Lectura. 17.00.

Dijous 23 de febrer

Calders. Xerrada sobre suport vital bàsic i desfibril·lador, a càrrec de Curasana. Casal Social. 16.30.

Collsuspina. Projectió a pantalla gran del partit entre el Manchester United i el FC Barcelona. Sala polivalent. 21.00.

Divendres 24 de febrer

Castellterçol. Sortida per a més grans de 60 anys: ruta a Sant Julià d'Uixols, recorregut circular. Sortida des de l'aparcament del Castell, 9.00.

Berenar i patxanga de tarda. Espai Jove El Castell SIOAJ. De 17.000 a 20.00.

Moià. Llegir l'òpera: *Madama Butterfly*, de Giacomo Puccini, conferència-audició comentada a càrrec d'Albert Ferrer, historiador de l'art i musicògraf. Sortida al Kursaal de Manresa, dimecres 1 de març. Biblioteca. 19.30.

Dissabte 25 de febrer

Moià. Carnestoltes. Concentració de carrosses i comparses, a la zona de la plaça Catalunya, 17.00. Rua

CASTELLTERÇOL FESTA DE L'ESCUDELLA
Plaça Prat de la Riba.
Dimarts, 21 de febrer, de 8.00 a 14.00

GRISelda ESCRIGAS

amb inici al carrer Nazari Alibés, 18.30. Festa de Carnestoltes amb DJ Farrist, amb punt lila a l'entrada, a l'espai Les Feixes, 23.00.

Diumenge 26 de febrer

Castellterçol. Jornada de portes obertes al Castell. Visites guiades a partir de les 11.15 i les 12.15. Es podrà visitar l'apartament de turisme rural.

8a Mostra de teatre amateur Escena 42, amb l'obra *Revolta*

de bruixes, de Josep Maria Benet i Jornet i adaptació d'Enric Company. A càrrec de l'Acadèmia de les Belles Arts de Sabadell. Centre Espai Escènic. 18.30.

Dilluns 27 de febrer

Moià. Tertúlia literària sobre la novel·la *La punyalada*, de Marià Vayreda, a càrrec de Marià Baqués. Biblioteca. 19.30.

Diumenge 5 de març

Castellterçol. 8a Mostra de teatre amateur Escena 42, amb l'obra *El nom*. A càrrec de l'Agrupació Teatral de Calaf (ATC). Centre Espai Escènic. 18.30.

Dilluns 12 de març

Castellterçol. 8a Mostra de teatre amateur Escena 42, amb l'obra *Cyrano*. A càrrec de la cia. Qullonaka Grup de Teatre, de Terrassa, sota la direcció d'Ester Batlló i Oscar Garcia. Centre Espai Escènic. 18.30.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Castellcir

Ecomuseu del Moianès. Visites a Esplugues (Castellcir), les Poues de la Ginebreda i el Rentador de la llana (Castellterçol). Cal reserva prèvia al tel. 93 830 14 18.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. Espais familiars i de treball de Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobre-claustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Casa de Cultura. "El traç interior", obres d'Andrea Weirather. Fins al 26 de març.

Moià

Casa Museu Rafael Casanova. Dijous i divendres de

10.30 a 14.00. Dissabtes de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00. Diumenges i festius de 10.30 a 15.30.

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de paleontologia i arqueologia.

Magazín d'oci i cultura

CADA DIVENDRES | EXCLUSIU PER ALS SUBSCRIPTORS

mes9.el9nou.cat

- Entrevistes
- Reportatges
- Propostes culturals
- Llibres
- Música
- Cinema

“Creo roba atemporal, duradora i respectuosa amb l’entorn”

Com va començar el projecte Ab.Orígenes?

De petita sempre em vaig envoltar de modistes. Recordo que davant de casa meva hi havia un grup de modistes i passava les hores allà. Em dibuixava la roba i elles la creaven. Tinc molt present aquella etapa de la meva infància: recordo l’olor del taller, dels fils... En créixer, però, vaig decidir estudiar òptica. Vaig anar fent i el 2002, en venir aquí de vacances, vaig decidir quedar-m’hi. Això em va donar llibertat, la possibilitat de començar de zero i trencar amb tot. Al principi no tenia res i venia cerveses al carrer per poder viure. Vaig sentir que a partir d’aquell moment tot depenia de mi i estic orgullosa del camí que he construït des de llavors. Al tenir fills deixo la feina de directora d’una òptica per formar un grup de 100 mares i organitzar xerrades i tallers sobre maternitat. Elles van recollir 100 euros i me’ls van donar com a regal. Amb això em vaig comprar una màquina de cosir. A partir d’aquí em vaig començar a crear la meva pròpia roba, perquè mai m’havia sentit identificada amb les modes dels aparadors. A la gent li va agradar el que feia i me’n va començar a demanar.

De formació autodidacta.

Sí. Jo no sabia cosir, només tenia idees i els diners que aconseguia els invertia en cursos de temes concrets. No volia un títol sinó aprendre a fer les coses, i tinc clar que no pararé mai de formar-me. Vaig trencar moltes agulles, al principi! Amb la pandèmia la marca va tenir un boom i en aquell moment vaig conèixer la companya amb la qual avui treballo. Treballem en funció de la demanda i això ens permet conciliar. Controlar el teu temps és la millor paga que pots tenir a la teva nòmina.

La vostra filosofia és l’ecomoda?

Quan em vaig començar a endinsar al món de la moda em vaig adonar que hi havia una part d’aquesta que em

SEBASTIÀ RENOM

NARDA LARRAMA, empresadora

De 48 anys i de l’Uruguai, viu a Castellcir i va decidir emprendre, fa 9 anys, una marca de roba ecològica: Ab.Orígenes. La major part dels seus clients són mares i infants, però crea tot tipus de peces personalitzades.

feia sentir incòmoda: la contaminació del planeta i la pressió de les talles. Per això em vaig començar a formar en moda sostenible i vaig aprendre que hi havia diferents certificacions per als teixits. Des que ens hem consolidat com a marca Ab.Orígenes hem treballat amb cotó orgànic GOTS (*Global Organic Textile Standard*), que garanteix la dignitat dels treballadors i l’absència de químics nocius per l’ésser humà, en tot el procés de producció. Per a mi això és cabdal. Tot i això, hi ha la problemàtica que cada cop es troba menys varietat d’aquest tipus de teixits ecològics per la recessió (en un any el preu del teixit per metre s’ha duplicat). Davant aquesta situació vaig buscar alternatives i vaig trobar altres teixits que s’alineen amb els meus valors (per mi, fonamentals): el cotó reciclat i el polièster reciclat, que me’l proporciona una indústria de Mojà.

Molts dels seus clients busquen això, entenc.

Són persones amb consciència mediambiental i que no se senten reflectides en la roba de grans marques. Busquen una manera diferent de consumir i vestir. Com que jo creo la roba personalitzada per a cada client (a través del web i en contacte amb mi es poden dissenyar la seva pròpia peça), el valor més visible és aquest. Alhora, la moda de gran consum segueix una taula de talles que moltes vegades no correspon amb la persona real i el fet que els clients es puguin prendre les mesures i passar-me-les també fa que per a ells l’experiència sigui diferent. És el nostre valor afegit.

Quin tipus de roba crea?

Versàtil i còmoda. Puc fer des d’una dessuadora fins a un vestit de núvia. Seguir modes genera un consum que contamina i empobreix: què millor que tenir roba que t’identifiqui, que sigui atemporal, que duri i que sigui respectuosa amb l’entorn?

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

Castellterçol

Aquest dimarts de Carnaval, la plaça Prat de la Riba de Castellterçol tornarà a treure fum per celebrar la festa de l’Escudella. Aquesta fotografia correspon als anys 50 del segle XX i documenta el procés de cuina d’un àpat que es fa, com a mínim, des del segle XVI, encara que no està del tot clar quin és el seu origen. Amb més o menys calders, la festa no ha deixat de fer-se mai. L’escudella de Castellterçol porta carn, pasta i arròs i no fa servir verdures.

FOTOS RAFAEL (ARXIU JOAN CAPDEVILA)